

Радославка М. РАДОЛЕВИЋ

**ПРОМЕНЕ СТРУКТУРЕ ПОПУЛАЦИЈЕ СТАНОВНИКА ПРЕМА МЕСТУ
РОЂЕЊА СУПРУЖНИКА У ОПШТИНИ ХЕРЦЕГ-НОВИ
У XIX И XX СТОЛЕЋУ**

Кључне речи: нупцијалитет, ендогамна и ексогамна популација, индекс хомогамије, завичајни бракови и панмиксија.

УВОД

Структура популације становништва значајна је у хуманој екологији и на њену динамику поред наталитета и морталитета утиче и нупцијалитет (склапање брака или венчање). Према закључивању бракова постоје ендогамне (затворене) и ексогамне (отворене) популације. Укрштање становника може бити: завичајно (оба супружника су из истог места рођења) и панмиксично, селективно или случајно (супружници су рођени у различитим местима). Индекс хомогамије је однос између та два типа укрштања становника приликом венчавања. Ако је вредност тог индекса ближа јединици (1) популација је затворенија ако је нижа, тада је популација отворенија.

Испитивања структуре популације на основу родних места младенца код нас су највише вршена у Војводини и Гавриловић Ж. (3- 10) даје податке за многа војвођанска села о динамици структуре популације током више деценија. Кујовић С. (12) испитивања ове врсте вршила је у Сремским Карловцима, Бановић Б (1) је дала податке о променама у популацији села у околини Новог Сада и Цекуш Г. и сар. (2) су дали податке о завичајности супружника при венчању у више села Северне Бачке.

Поменутим истраживањима је утврђено према индексу хомогамије по методу Lepage Y (13) да је у већини популација било најмање завичајних бракова, а највише међаних и да су најчешће популације отворене или панмиксичне. Чешће се склапају бракови између супружника када је један рођен у месту, а други је са стране, него што би се могло очекивати само на бази случајности.

Нула (0) значи паниксију, а када се ради о паниксији популација је отворена. Типична паниксија јесте ако индекс хомогамије ни у једном периоду у испитиваном насељу нема вредност 1. Индекс хомогамије са негативном вредношћу показује да се чешће склапају бракови између младенца када је један рођен у месту а други то није, него што би то било само на бази случајности.

Задатак овог испитивања је био да се установи какве су биле структуре популација, како у граду тако и селима херцегновске општине, приликом склапања брака с обзиром на место рођења супружника. Затим, да се утврди колико је младенца рођено у испитиваним местима, а колико их је дошло из других насеља и утврди бројност завичајних бракова као и мешаних. Тако би се сагледала динамика структуре популације и стекла сазнања о кретањима становништва тј. разним миграцијама.

МАТЕРИЈАЛ И МЕТОДИКА

Испитивање је извршено 1993. године у канцеларији матичара општине Херцег-Нови. Прегледањем матичних књига венчаних у 19 матичних места у току 1850-1989. године добијен је узорак од 13737 склопљених бракова. Према местима испитивања подаци су разврстани у 14 деценија, а такође и према местима рођења младенца.

Сви бракови према родном месту супружника сврстани су према Lepage Y (13) у 4 комбинације:

СС- Оба младенца су рођена у месту

СМ- Младожења је родом из места, а млада је са стране

МС - Младожења је са стране, а млада је из места

ММ - Оба супружника нису рођена у месту

У свим комбинацијама венчавања према деценијама дате су апсолутне и процентне вредности. Помоћу добијених бројева израчунат је индекс хомогамије (I) по Lepage Y. (13) према формулама

$$I = \frac{n - p}{h - p} \text{ (vidi prilog 1)}$$

Сви подаци су дати табеларно према местима склапања брака, деценијама и према родном месту супружника (1 - 21).

РЕЗУЛТАТИ И ДИСКУСИЈА

Дистрибуција бракова у општини Херцег-Нови дата је у табели I.

Table I - Table I

Distribution of mites from common leek-Nicotiana-Hornimania intermedia

Decade	Metre-Price										Copper-Price										
	1850-1860	1860-1870	1870-1880	1880-1890	1890-1899	1899-1909	1909-1919	1919-1929	1929-1939	1939-1949	1949-1959	1959-1969	1969-1979	1979-1989	1989-1999	1999-2009	2009-2019	2019-2029	2029-2039	2039-2049	
1850-1860	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
1860-1870	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122
1870-1880	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124
1880-1890	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126
1890-1899	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128
1899-1909	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130
1909-1919	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132
1919-1929	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134
1929-1939	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136
1939-1949	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138
1949-1959	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
1959-1969	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142
1969-1979	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144
1979-1989	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146
1989-1999	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148
1999-2009	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150
2009-2019	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152
2019-2029	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154
2029-2039	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156
2039-2049	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158

Из ове табеле се види да је од укупног броја 13737 бракова највише склопљено у граду (34,02 %). Од свих ове општине највећи број је био у Бијелој-Бјелским Крушевицама (8,61 %), а најмањи у Сушћепану (0,62%). Анализом бројности бракова према периодима за целу општину види се да је та вредност између 3,55 (1850-1859) и 12,64 (1980-1989) процената. Од прве до четрнаесте деценије уочава се пораст ове вредности, али без неких правилности.

Запажа се да у селу Зеленика у првој деценији није био склопљен ниједан брак, у Ублима у прве две и у периоду 1930-1939, а у Крушевицама и Суторини од 1850-1889. године. За ово има више претпоставки: да вероватно матичне књиге венчаних нису постојале, да у том периоду није било венчања или да су нека насеља у прошлости припадала неким другим општинама.

Да бисмо што више сазнања стекли о могућим променама структуре популације, извршена је анализа података о браковима у свим насељима општине према месту рођења супружника и индексу хомогамије (види табелу 2).

Табела 2 - Table 2

Комбинације бракова у општини Херцег-Нови према месту рођења младенца

Combination of marriages in municipality of Herceg-Novi according to the birthplace of the bridal pair

Место Place	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1.	241	5,16	701	15,00	715	15,30	3016	64,54	4673	0,0633
2.	215	23,02	300	32,12	116	12,42	303	32,44	934	0,2188
3.	67	13,53	128	25,86	94	18,99	206	41,62	495	0,0366
4.	78	17,11	134	29,39	80	17,54	164	35,96	456	0,0537
5.	87	18,0	1165	34,16	94	19,46	137	28,37	483	-0,0859
6.	368	31,11	356	30,09	127	10,73	332	28,07	1183	0,3387
7.	111	15,90	174	24,93	152	21,78	261	37,39	698	0,0232
8.	55	13,51	158	38,82	69	16,95	125	30,72	407	-0,1674
9.	157	34,13	157	43,13	29	7,97	21	5,77	364	-0,1350
10.	351	61,58	169	29,65	30	5,26	20	3,51	570	0,1024
11.	179	73,66	42	17,28	12	4,94	10	4,12	243	0,3060
12.	24	19,35	68	54,84	21	16,94	11	8,87	124	-0,8084
13.	322	40,45	289	36,31	75	9,42	110	13,82	796	0,1872

Место Place	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
14.	133	34,46	191	49,48	32	8,29	30	7,77	386	-0,2074
15.	25	21,01	80	67,23	9	7,56	5	4,20	119	-1,2500
16.	13	15,29	50	58,83	13	15,29	9	10,59	85	-0,8696
17.	117	28,47	151	36,74	89	21,65	54	13,14	411	-0,02417
18.	238	46,67	172	33,72	19	3,73	81	15,88	510	0,6229
19.	463	57,87	169	21,13	84	10,50	84	800		0,2688
Свега Total	3244	23,62	3654	26,60	1860	13,54	4979	36,24	13737	0,2680

1. Херцег-Нови	6. Бијела-Бј. Крушевић	11. Убљи	16. Сушћепан
2. Зеленика-Кути	7. Јошица-Ђурићи	12. Требесин	17. Сасовићи-Жлијеби
3. Кумбор	8. Поди	13. Суторина	18. Мокрине
4. Ђеновићи	9. Камено	14. Мојдеж	19. Луштица
5. Баошићи	10. Крушевић	15. Ратишевина	

Из табеле 2 види се да је у целој популацији највише венчања било у комбинацији када су оба младенца рођена даље од испитивног места (36,24 %), а мање када су само младе са стране (26,60%), као и завичајних бракова (23,62%).

Према местима у 1. Херцег-Новом најбројнији су бракови када су и млада и младожења са стране (64,54 %), а најмање је завичајних бракова тј. када су оба младенца рођена у граду (5,16 %). Највише бракова у којима су оба супружника родом из места имају села 11. Убљи (73,66%), 10. Крушевића (61,58%), 19. Луштица (57,87%) и 18. Мокрине (46,67%).

Највећи број венчања када су обоје младенца рођени на некој удаљености уочава се у 3. Кумбору (41,62%), 7. Јошици-Ђурићима (37,39%), и 4. Ђеновићима (35,96%).

Када је младожења из места, а млада са стране највише има бракова у 15. Ратишевини (67,23%), 16. Сушћепану (58,83%), 12. Требесину (54,84%) и 14. Мојдежу (49,48%). Запажено је да су се младе из места најређе венчавале са младожењама који су долазили са стране, јер је та вредност само 13,54%.

Индекс хомогамије за целу општину износи 0,2680 и показује да је ова популација отворена и панмиксична. Само у 15. Ратишевини овај индекс има вредност јединице (-1,2500), што показује ендогамност популације. Највећу вредност овог индекса испод јединице у популацији. У просеку у више места вредности индекса су негативне а што показује

да у тим популацијама има више бракова у којима је један супружник из места, а други је са стране, исто оних бракова који нису такви.

Да би се што лакше уочиле промене у структури становништва помоћу родних места младенца, све комбинације бракова су посебно обрађене за свако место према периодима (види табелу 3-21).

Подаци за Херцег-Нови приказани су у табели 3.

Табела 3 Table 3

Расподела бракова према месту рођења супружника
и деценијама у Херцег-Новом

Distribution of marriages according to the birthplace of the married and
deceased in Herceg-Novi

Деценије Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	29	19,46	28	18,79	52	34,90	40	26,05	149	-0,0397
1860-1869	13	11,61	27	24,11	33	29,46	39	34,82	112	0,2560
1870-1879	10	9,90	15	14,85	39	38,61	37	36,64	101	0,0578
1880-1889	30	22,39	24	17,21	40	29,85	40	29,85	134	0,0428
1890-1899	27	20,00	25	18,52	46	34,07	37	27,41	135	-0,0249
1900-1909	18	10,98	26	15,85	52	31,70	68	41,47	164	-0,0152
1910-1919	13	6,16	29	13,74	48	22,75	121	57,35	211	0,0902
1920-1929	15	6,33	53	22,36	56	23,63	113	47,68	237	-0,1062
1930-1939	12	4,58	39	14,88	53	20,23	158	60,31	262	-0,0125
1940-1949	16	4,56	63	17,95	45	12,82	227	64,67	351	0,0480
1950-1959	7	1,93	54	14,83	64	17,58	239	65,66	364	-0,073-
1960-1969	5	0,94	68	12,78	56	10,53	403	75,75	532	-0,0640
1970-1979	19	2,12	118	13,18	61	6,82	697	77,88	895	0,0997
1980-1989	27	2,63	132	12,87	70	6,82	797	77,68	1026	0,1460
Свега Total	241	5,16	701	15,00	715	15,30	3016	64,54	4673	0,0633

У граду од 4673 брака (види табелу 3) најмање је склопљено између супружника ту рођених (5,16%), а 12,5 пута више када ни један од њих није рођен у том месту (64,54%). Врло су близке вредности у обе комбинације бракова када је само један од младенца из места (СМ-15% и МС-15,30%).

Индекс хомогамије у популацији Херцег-Новог износи 0,0633 и указује да је ова популација екологамна и панмиксична.

Подани прсма периодима показују да је у последње две деценије XIX столећа било највише завичајних бракова (22,39% и 20%), а најмање у периоду 1960-1969 (9,94%). У XX столећу је стално повећаван број бракова младенца који су обоје били са стране (41,47% - 77,88%) а што се десило под утицајем сталних досељавања.

Ни у једној деценији индекс хомогамије није достигао вредност јединице, а што указује на потпуну отвореност овог града и типичну панмиксију. Негативне вредности индекса по периодима показују да су се ту два фенотипа чешће укрштала, него што би се то десило на бази случајности.

Табела 4 - Table 4

Расподела бракова према месту рођења супружника и деценијама у селу Зеленика - Кути

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in village Zelenika

Деценије Decades		СС N	СС %	СМ N	СМ %	МС N	МС %	ММ N	ММ %	Свега Total	I
1850-1859	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1860-1869	7	63,63	2	18,19	1	9,09	1	9,09	11	0,3125	
1870-1879	23	69,70	7	21,21	2	6,06	1	3,03	33	0,1200	
1880-1889	25	65,79	6	15,79	7	18,42	-	-	38	0,9292	
1890-1899	21	63,64	8	24,24	2	6,06	2	6,06	33	0,2826	
1900-1909	15	42,86	10	28,57	6	17,14	4	11,43	35	0	
1910-1919	10	29,14	12	35,29	8	23,53	4	11,77	34	-0,2592	
1920-1929	33	45,83	17	23,62	7	9,72	15	20,83	72	0,4273	
1930-1939	19	23,18	21	25,61	12	14,63	30	36,58	82	0,2442	
1940-1949	22	23,91	28	30,44	9	9,78	33	35,87	92	0,3611	
1950-1959	19	14,84	52	40,63	27	21,09	30	23,44	128	-0,3181	
1960-1969	8	7,34	55	50,46	15	13,76	31	28,44	109	-0,5453	
1970-1979	7	4,97	58	41,13	14	9,93	62	43,97	141	-0,2368	
1980-1989	6	4,76	24	19,05	6	4,76	90	71,43	126	0,3437	
Свега Total	215	23,02	300	32,12	116	12,42	303	32,44	934	0,2188	

Из ове табеле 4 која приказује податке из Зеленике (са Кутима), види се да је од 934 брака подједнако било оних када је младожења из села, а млада то није (32,12 %) и бракова у којима ниједан од супружника

није рођен у овом месту (32,44%). Најмање су се венчавале невесте из села са младожењама који су рођени изван овог места (12,42%). Завичајних бракова је било у 23,02% случајева.

Према деценијама подаци указују да је завичајних бракова у прошлом столећу било неупоредиво више него у овом, јер се те вредности налазе између 63,63 и 69,70 процената. Нагло опадање ове вредности у последње три деценије овог столећа показују процентне вредности (7,34-4,76%) бракова младенаца из истог места, јер је број ових венчања од прве до последње испитивање деценије 13 пута смањен. Насупрот томе, из деценије у деценију број бракова младенаца са стране се увећавао и у последњем периоду тих бракова је било 71,43%.

Индекс хомогамије популације износи 0,2188 и популација је типично отворена и панмиксична. Најближа јединици ова вредност је у периоду 1880-1889, јер износи 0,9292. Негативне вредности индекса су само у четири деценије.

Табела 5 - Table 5

Расподела бракова према месту рођења супружника и деценијама у Кумбору

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Kumbor

Деценија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	5	62,50	2	25,00	1	12,50	.	-	8	-0,3334
1860-1869	13	72,22	2	11,11	2	11,11	1	5,56	18	0,2000
1870-1879	5	26,31	5	26,32	6	31,58	3	15,79	19	-0,1515
1880-1889	7	41,18	2	11,76	8	47,06	-	-	17	-0,1333
1890-1899	6	46,15	1	7,60	3	23,08	4	23,08	13	0,2778
1900-1909	9	37,50	5	29,83	9	37,50	1	4,17	24	-0,2000
1910-1919	4	13,79	3	10,34	8	27,59	14	48,28	29	0,1212
1920-1929	5	16,13	5	16,23	10	32,26	11	35,48	31	0,0159
1930-1939	5	10,42	12	25,00	9	18,75	22	45,83	48	0,0046
1940-1949	5	10,42	12	25,00	11	22,92	20	41,66	48	-0,0645
1950-1959	-	-	24	38,71	17	27,42	21	33,87	62	-0,6316
1960-1969	1	1,23	16	19,75	8	9,88	56	69,14	81	-0,8000
1970-1979	1	2,32	22	51,14	1	2,33	19	44,19	43	-0,0750
1980-1989	1	1,85	17	31,48	1	1,85	35	44,82	54	0,2500
Свега Total	67	13,53	128	25,86	94	18,99	206	41,62	495	0,0366

У Кумбору (види табелу 5) од 495 закључених бракова је било само 13,53 % завичајних и највише оних које су склопили супружници са стране (41,62 %). Бракова у којима је само супружник из места је било 25,86 %, а ако је само супруга ту рођена 18,99 % случајева. По деценијама завичајних бракова је било све мање, а отик када су оба младенца са стране било је све више.

Индекс хомогамије има вредност 0,0366 и показује да је популација типично отворсна и панмиксична, јер према периодима ни једна вредност не достиже 1. Највећа је 0,8000 (1960-1969). Према добијеним вредностима се види да је укргтање два фенотипа чешће него што би се могло очекивати на бази случајности.

Табела 6 - Table 6

Расподела бракова према месту рођења супружника и деценијама у Ђеновићима

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Đenovići

Деценија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	8	44,45	7	38,89	1	5,55	2	11,11	18	0,3334
1860-1869	6	40,00	7	46,67	2	13,33	-	-	15	-0,8751
1870-1879	9	33,33	10	37,03	4	14,82	4	14,82	27	0,0384
1880-1889	10	50,00	6	30,00	2	10,00	2	10,00	2	1,6667
1890-1899	10	47,62	4	19,05	4	19,05	3	14,28	21	0,1428
1900-1909	8	32,00	10	40,00	6	24,00	1	4,00	25	-0,5306
1910-1919	5	20,00	4	16,00	9	36,00	7	28,00	25	-0,0045
1920-1929	10	27,78	10	27,78	7	19,44	9	26,00	36	0,0735
1930-1939	6	13,33	8	17,78	7	15,56	24	53,33	45	0,2183
1940-1949	2	5,13	10	25,64	12	30,77	15	38,46	39	-0,2384
1950-1959	3	4,69	20	45,31	21	32,81	11	17,19	64	-0,7500
1960-1969	1	3,57	11	39,29	3	10,71	13	46,43	28	-0,3125
1970-1979	-	-	13	35,14	-	-	24	44,84	37	0
1980-1989	-	-	5	8,93	2	3,57	49	87,50	54	0,0980
Свега Total	78	17,11	134	29,39	80	17,54	144	35,94	454	0,0537

Анализом података у Ђеновићима (види табелу 6) од 465 бракова се види да су се највише венчавали супружници са стране (35,96 %), а у подједнаком броју тј. са 17,11 % када су младенци из места и са 17,54 % када је само младожења из овог села. Број завичајних бракова

весма је спао у десенији II светског рата на 5,13 % а у последње две испитиванс десеније није закључен ниједан тјакав брак.

Индекс хомогамије је 0,0537 и указује на отвореност популације. У десенији 1880-1889. уочена је ендогамија, јер је индекс достигао вредност јединице (1,6667). У овом селу у тој десенији је било 50% завичајних венчања. Негативне вредности указују на панмиксију.

Табела 7 - Table 7

Расподела бракова према месту рођења супружника и десенијама у Баошићима

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Bašići

У Баошићима од 483 венчања (види табелу 7) највише их је било у комбинацији када је само младожења рођен у том месту (34,16%), а најмање, са 18,01 % када су обоје рођени. У последње две десеније није било венчања супружника из места. Највећи број завичајних бракова

Десенија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	2	28,57	1	14,28	3	42,86	1	14,29	7	-0,0500
1860-1869	9	25,00	7	19,44	17	47,22	3	8,34	36	-0,1769
1870-1879	9	32,14	7	25,00	7	25,00	5	17,86	28	-0,0208
1880-1889	11	45,83	6	25,00	7	29,17	-	-	24	-0,3334
1890-1899	14	51,85	8	29,63	3	11,11	2	7,41	27	0,0471
1900-1909	12	46,15	10	38,46	1	3,85	3	11,54	26	0,8671
1910-1919	2	7,15	9	32,14	10	35,71	7	25,00	28	-0,3725
1920-1929	10	23,81	9	21,43	11	26,19	12	28,57	42	-0,9435
1930-1939	8	20,51	5	12,82	10	25,64	16	41,03	39	0,1667
1940-1949	5	16,67	15	50,00	2	6,66	8	26,67	30	0,1428
1950-1959	4	6,56	28	45,90	14	22,95	15	24,59	61	-0,6360
1960-1969	1	2,38	22	52,38	6	14,29	13	30,95	42	-0,8948
1970-1979	-	-	20	51,28	2	5,13	17	43,59	39	-1,0525
1980-1989	-	-	18	33,34	1	1,85	35	64,81	54	-1,0589
Свега Total	87	18,01	165	34,16	94	19,46	137	28,37	438	-0,0859

је склопљен од 1880-1909 (-45,83-51,85%). У десенији II светског рата у комбинацији бракова када је младожења из места, а млада то није, било је 50% венчања. Број бракова када су оба младенца са стране је био у порасту и највећа вредност је у последњој десенији (64,81).

Индекс хомогамије у Башићима износи - 0,0859, што указује на отворену и панмиксичну популацију. Ове вредности у последње две десеније (-1,0525 и -1,0589) и указују на ендогамију. Најближа јединици је и вредност индекса у периоду 1960-1969, јер износи -0,8948. Негативне вредности показују чешће бракове када је само један од младенца из места испитивања.

Табела 8 - Table 8

Расподела бракова према месту рођења супружника и десенијама у
Бијелој и Ђелским Крушевицама
Distribution of marriages according birthplace of married and decades
in Bjela and Bjelske Kruševice

Десенија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	49	69,01	13	18,31	2	2,82	7	9,86	71	-0,7274
1860-1869	34	43,59	22	28,20	9	11,54	13	16,67	78	0,2579
1870-1879	43	51,81	14	16,87	19	22,89	7	8,43	83	0,0217
1880-1889	48	56,47	20	23,53	13	15,29	4	4,71	85	-0,0656
1890-1899	30	47,52	20	31,75	5	7,94	8	12,69	63	0,7097
1900-1909	27	50,00	8	14,81	12	22,23	7	12,96	54	0,1255
1910-1919	19	44,19	12	27,91	7	16,28	5	11,62	43	0,0352
1920-1929	26	32,10	33	40,74	12	14,81	10	12,35	81	-0,1627
1930-1939	29	39,19	24	32,43	9	12,16	12	16,22	74	0,1654
1940-1949	30	42,86	23	32,86	5	7,14	12	17,14	70	0,4118
1950-1959	23	27,06	35	41,18	16	18,82	11	12,94	85	-0,2915
1960-1969	7	6,93	49	48,51	11	10,89	34	33,67	101	-0,3716
1970-1979	2	1,47	58	42,65	3	2,20	73	53,68	136	-0,0737
1980-1989	1	0,63	25	15,72	4	2,52	129	81,13	159	0,0139
Свега Total	368	31,11	356	30,09	127	10,73	332	28,07	1183	0,3387

Бијела-Ђелске Крушевице (види табелу 8) село са највећим бројем венчања (1183) имало је најмање оних када је младожења био са стране (10,73 %). У остале три комбинације вредности су подједнаке, јер има зајичајних бракова 31,11 %. Када је младожења из места, а млада то није било је 30,09% и када су оба супружника са стране је 28,07 %. Са десенијама број зајичајних венчања је опадао, јер је та вредност од 69,01 % пала на 0,63 %. У комбинацији када су оба младенца рођена даље од испитиваног места, уочава се велики пораст последње три

деценије овог столећа и та вредност се налази између 53,67 % и 81,13 %. Верирање у броју бракова када је само млада из места уочљиво је, јер се та вредност налази између 2,20 % и 22,89 % (1970-1979 и 1870-1879).

Индекс хомогамије је 0,3387 и указује да је ово типично отворена популација, јер ни у једном периоду није достигао вредност јединице. Највећи је - 0,7274 (1850-1859). Негативне вредности указују и на панмиксичност популације.

Табела 9 - Table 9

Расподела бракова према месту рођења супружника и десенијама у Јошици и Ђурићима

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Јошица and Ђурићи

Десенија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	10	21,74	11	23,91	13	28,26	12	26,09	46	-0,4600
1860-1869	7	12,73	8	14,54	21	38,19	19	34,54	55	-0,0313
1870-1879	7	14,89	10	21,28	23	48,94	7	14,89	47	-0,3116
1880-1889	8	28,58	9	32,14	10	35,71	1	3,57	28	-0,4141
1890-1899	15	34,09	10	22,73	10	22,73	9	20,45	44	0,0737
1900-1909	16	40,00	5	12,50	9	22,50	10	25,00	40	0,2982
1910-1919	2	5,55	9	25,00	8	22,22	20	40,00	50	0,2500
1920-1929	13	26,00	5	10,00	12	24,00	20	40,00	50	0,2500
1930-1939	12	12,00	7	7,00	17	17,00	64	64,00	100	0,2500
1940-1949	7	9,59	15	20,55	9	12,33	42	57,53	73	0,1948
1950-1959	8	20,51	22	56,41	5	12,82	4	10,26	39	-0,6667
1960-1969	3	6,00	28	56,00	10	20,00	9	18,00	50	-1,0243
1970-1979	2	5,00	24	60,00	3	7,50	11	27,50	40	-0,7143
1980-1989	1	2,00	11	22,00	2	4,00	36	72,00	50	0,1228
Свега Total	11	15,90	174	24,93	152	21,78	261	37,39	698	0,0232

У матичном месту Јошица-Ђурићи (види табелу 9) у току 140 година је било 698 венчања. Највећи број припада браковима када су оба супружника рођени изван овога места (37,39 %) и најмање бракова који су склопљени између младенца када су оба рођени у овом месту (15,90 %). Скоро половина бракова је када је само један од младенца из места. У последњој десенији најмање је било завичајних (2%) и бракова када је само невеста из места (4%), а изузетно много када су

оба супружника била са стране (72%). То је и највећа вредност како према периодима, тако и према комбинацијама бракова. Уочава се у браковима када је младожења из места, а млада то није да је најмања вредност у деценији 1930-1939, јер износи само 7% као и у онима када су обоје супружника са стране, јер у периоду 1880-1889 та вредност је само 3,57%.

Индекс хомогамије износи 0,0232 и према периодима само једанпут достиже вредност јединице, тј. износи -1,0243 (1960-196). Негативне вредности показују да се чешће склапају бракови између младенца када је један рођен у месту, а други то није, него што би то било само на базу случајности. Популација је отворена и панмиксична.

Табела 10 - Table 10

Расподела бракова према месту рођења супружника и деценијама у Подима

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Podi

Деценија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	9	32,14	13	46,43	6	21,43	-	-	28	-0,8667
1860-1869	3	10,71	14	59,00	5	17,86	6	21,43	28	-0,5909
1870-1879	3	9,38	15	46,87	6	18,75	8	25,00	32	-0,5340
1880-1889	9	47,37	5	26,31	2	10,53	3	15,79	19	0,3091
1890-1899	12	46,16	5	19,23	7	26,92	2	7,69	26	-0,0643
1900-1909	2	8,33	11	45,83	6	25,00	5	20,84	24	-0,8182
1910-1919	2	9,09	7	31,82	9	40,90	4	18,19	22	-0,3846
1920-1929	3	7,89	15	39,48	11	28,95	9	24,68	38	-0,4929
1930-1939	5	17,24	10	34,49	4	13,79	10	34,48	29	0,0793
1940-1949	-	-	18	50,00	3	8,33	15	41,67	36	-1
1950-1959	5	16,13	17	54,84	6	19,35	3	9,68	31	-0,8787
1960-1969	2	9,52	8	38,10	2	9,52	9	42,86	21	0,0454
1970-1979	-	-	12	35,29	2	5,88	20	58,83	34	-1,8947
1980-1989	-	-	8	20,51	-	-	31	79,49	39	0
Свега Total	55	13,51	158	38,82	69	16,95	125	30,72	407	-0,1674

Село Поди (види табелу 10) од 407 венчања је највише имало у комбинацији када је само младожења рођен у месту (38,82 %) и најмање завичајних (13,51 %). У деценији II светског рата и у последње две деценије овог стόљећа није закључен ниједан брак између рођених у

месту. У првој деценији прошлог столећа није био ниједан брак између супружника са стране, као и у последњој деценији овог столећа када је само млада из места. Велик пораст бракова када су обоје младенача са стране је између 1980-1989, када достиже највећи проценат (58,83 % и 79,49%).

За целу популацију индекс хомогамије има вредност - 0,1674. У две деценије достиже вредност јединице и то у доба II светског рата (-1), као и 1970-1979 (-1,8946). Највећа вредност испод јединице је -0,8787 (1950-1959) и -0,8667 пре 100 година. Ови резултати указују на мању отвореност популације у појединим периодима. У последњој деценији ова популација је била типично отворена, јер вредност индекса је нула. Ова популација је отворена и панмиксична. Према негативним вредностима у величини периода може се видети да је мешање два фенотипа било чешће, него што би се то могло десити само на основу случајности.

Табела 11 - Table 11

Расподела бракова према месту рођења супружника и деценијама у Каменом

Distribution of marriages according birthplace of married and decades and decades in Kameno

Деценија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	6	85,11	1	14,29	-	-	-	-	7	0
1860-1869	7	13,75	9	56,25	-	-	-	-	16	0
1870-1879	12	52,17	10	43,48	1	4,35	-	-	23	-0,7693
1880-1889	22	59,46	11	29,73	4	10,81	-	-	37	-0,4231
1890-1899	10	41,66	10	41,67	4	16,67	-	-	24	-0,7143
1900-1909	16	44,44	19	52,78	-	-	1	2,78	36	1
1910-1919	4	22,22	14	77,78	-	-	-	-	18	0
1920-1929	17	54,84	9	29,03	4	12,90	1	3,23	31	-0,1809
1930-1939	12	30,00	11	21,50	8	20,00	9	22,50	40	0
1940-1949	11	37,93	16	55,17	1	3,45	1	3,45	29	-0,2083
1950-1959	15	37,50	22	55,00	3	7,50	-	-	40	-1,2223
1960-1969	14	66,67	7	33,33	-	-	-	-	21	0
1970-1979	11	36,67	13	43,33	3	10,00	3	10,00	30	-0,0714
1980-1989	-	-	5	41,67	1	8,33	6	50,00	12	-0,7144
Свега Total	157	43,13	157	43,13	29	7,97	21	5,77	364	-0,1350

Од 364 склоњена брака Камено (види табелу 11) има врло висок проценат како завичајних, тако и оних бракова када је само младожења рођен у месту (43,13%). Најмање је бракова када су обоје супружника са стране (5,77 %) и када је само супруг рођен изван места (7,97 %). У ове две комбинације бракова у више периода није било венчаних. Завичајних бракова није било само у последњој десенији овог столећа, када је било 50% бракова младенца са стране.

Индекс хомогамије популације је - 0,1350. Према десенијама вредности индекса варирају од 0 до 1,223. Популација је отворена и паниксична и чешће се закључују бракови између младенца када је један рођен у месту, а други то није, него што би то било само на бази случајности.

Табела 12 - Table 12

Расподела бракова према месту рођења супружника и десенијама у Крушевицама

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Kruševice

Десенија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1890-1899	49	69,01	20	28,17	1	1,41	1	1,41	71	0,2900
1900-1909	46	65,71	17	24,29	4	5,71	3	4,29	70	0,2000
1910-1919	23	63,88	9	25,00	2	5,56	2	5,56	36	0,2800
1920-1929	72	66,05	33	30,28	4	3,67	-	-	109	-0,4342
1930-1939	55	64,71	22	25,88	6	7,06	2	2,35	85	-0,0451
1940-1949	28	46,66	24	40,00	4	6,67	4	6,67	60	0,0625
1950-1959	41	69,49	13	22,03	4	6,78	1	1,70	59	-0,489
1960-1969	19	51,35	12	32,43	4	10,81	2	5,41	37	-0,0725
1970-1979	13	56,52	9	39,13	-	-	1	4,35	23	1
1980-1989	5	25,00	10	50,00	1	5,00	4	20,00	20	0,3334
Свега Total	351	61,58	169	29,65	30	5,26	20	3,51	570	0,1024

Крушевице или Бајкове Крушевице (види табелу 12) имају податке о склапању бракова тек од последње десеније прошлог столећа. Од 570 бракова велик број је оних у којима су оба младенца рођена у месту (61,58%) и врло мали број је у којима су обоје са стране (3,51%), као и када је само млада из места (5,26%). Младожење из места венчавале су се са невестама са стране са 29,65 %. Само у две десеније

табела по комбинацијама није било венчања. Изузетно велик број бракова је закључен 1920-1929, када је завичајних било 66,05 % и 30,28 % када је младожења рођен у месту. Ако је само млада рођена у месту било је 3,67 %, а младенци са стране у том периоду нису имали ниједан брак.

Индекс хомогамије за цео период је 0,1024. Само у претпоследњој деценији овог столећа индекс има вредност 1. Популација је отворена и панмиксична.

Табела 13 - Table 13

Расподела бракова према месту рођења супружника и деценијама у Ублима

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Ubli

Деценија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1870-1879	31	83,78	5	13,52	1	2,70	-	-	37	-0,156
1880-1889	26	89,65	1	3,45	2	6,90	-	-	29	-0,035
1890-1899	32	91,43	2	5,71	1	2,86	-	-	35	-0,060
1900-1909	33	76,74	6	13,95	-	-	4	9,31	43	1
1910-1919	16	48,49	10	30,30	4	12,12	3	9,09	33	0,057
1920-1929	12	63,16	4	21,05	1	5,26	2	10,53	19	0,512
1930-1939	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1940-1949	4	100,00	-	-	-	-	-	-	4	0
1950-1959	7	50,00	5	35,71	2	14,29	-	-	14	0,222
1960-1969	8	66,67	3	25,00	1	8,33	-	-	12	-0,333
1970-1979	6	50,00	5	41,67	-	-	1	8,33	12	1
1980-1989	4	80,00	1	20,00	-	-	-	-	5	0
Свега Total	179	73,66	42	17,28	12	4,94	10	4,12	243	0,3060

Подаци о венчавањима у Ублима (види табелу 13) постоје од 1870. године. Према комбинацијама у више деценија није склопљен ни један брак. Уочљиво је да су младенци са стране у овом месту закључили брак само у четири деценије. У периоду 1930-1939 није било ни једног венчања а у деценији II светског рата је било само четири завичајна брака. У овом селу највише је било завичајних бракова 73,66%, много мање оних када је младожења из места (17,28%) и најмање када

су оба младенца са стране (4,12%), као и када је само младожења рођен даље од овог места (4,94%).

Индекс хомогамија за популацију са 243 становника износи 0,3060, што указује да је ова популација отворена и панмиксична иако је индекс достигао вредност јединице 1900-1909 и 1970-1979.

Табела 14 - Table 14

Расподела бракова према месту рођења супружника и деценијама у Требесину

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Trebesin

Деценија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	1	33,33	2	66,67	-	-	-	-	3	0
1860-1869	1	20,00	4	80,00	-	-	-	-	5	0
1870-1879	2	28,57	4	57,14	1	14,29	-	-	7	-1,3332
1880-1889	5	50,00	3	30,00	2	20,00	-	-	10	-0,4286
1890-1899	1	10,00	7	70,00	1	10,00	1	10,00	10	-0,3750
1900-1909	5	31,25	5	31,25	6	37,50	-	-	16	-0,4546
1910-1919	1	25,00	1	25,00	2	50,00	-	-	4	-0,3334
1920-1929	4	28,57	9	64,29	1	7,14	-	-	14	-1,7995
1930-1939	-	-	6	66,67	3	33,33	-	-	9	-2
1940-1949	3	33,33	6	66,67	-	-	-	-	9	0
1950-1959	1	8,33	8	66,67	3	25,00	-	-	12	-0,8000
1960-1969	-	-	4	44,44	2	22,22	3	33,33	9	-0,800
1970-1979	-	-	8	72,73	-	-	3	27,27	11	0
1980-1989	-	-	1	20,00	-	-	4	80,00	5	0
Свега Total	24	19,35	68	54,84	21	16,94	11	8,87	124	-0,8084

У Требесину (види табелу 14) је било само 124 склопљена брака. Највише је било оних бракова када је само младожења рођен у месту (54,84%), а најмање када су оба младенца са стране (8,87%). У прве две деценије прошлог века, како и у доба II светског рата није било венчања када је само младожења рођен изван места, као и када ниједан од младенца није ту рођен. Завичајних бракова није било у периоду 1930-1939. и у последње три деценије овог столећа.

Индекс хомогамије за ову популацију износи - 0,8084. То је висока вредност, јер је блиска јединици. Популација је отворена, а овај индекс

има врло различите вредности по периодима, јер се креће од 0 до 2. Негативне вредности индекса показују да се чешће склапају бракови између младенача када је један родом из места, него што би то било на бази случајности. Популација је и панмиксична.

Табела 15 - Table 15

Расподела бракова према месту рођења супружника и деценијама у Суторини

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Sutorina

Деценија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1890-1899	51	60,00	26	30,59	6	7,06	2	2,35	85	-0,1184
1900-1909	37	51,39	23	31,95	7	9,72	5	6,94	72	0,8264
1910-1919	29	53,70	19	35,18	5	9,26	1	1,86	54	-0,1392
1920-1929	58	57,42	26	25,74	15	14,85	2	1,99	101	0,8020
1930-1939	45	48,39	30	32,26	10	10,75	8	8,60	93	0,0606
1940-1949	37	37,00	33	33,00	7	7,00	23	23,00	100	0,8289
1950-1959	37	36,63	34	33,67	15	14,85	15	14,85	101	0,0288
1960-1969	19	30,64	33	53,23	4	6,45	4	9,48	42	-0,0782
1970-1979	8	11,43	37	52,86	5	7,14	20	28,57	70	-0,0769
1980-1989	1	1,72	28	48,28	1	1,72	28	48,28	58	0
Свега Total	322	40,45	289	36,31	75	9,42	110	13,82	796	0,1872

За село Суторину (види табелу 15) постоје подаци о венчањима тек од последње деценије прошлог века. Закључено је 796 бракова. Од тога броја 40,45 % је било завичајних бракова тј. највише су се венчавали рођени у том месту. Велики број венчања је био када су младоженче биле из тог места (36,31 %). Мало је било венчања младенача са стране (13,82 %) и најмање када је само известа из места (9,42 %).

Број завичајних бракова се са деценијама постепено смањивао и у последњој деценији је било само 1,72 % док је на крају прошлог столећа било 60 %. Пре деценије II светског рата било је мало венчаваних супружника са стране, да би се тај број у последњој деценији повећао на 48,28 %.

Индекс хомогамије има вредност 0,1872 и указује да је ова популација потпуно отворена и типично панмиксична, јер ни у једном периоду та вредност није достигла јединицу, иако је у три периода ближе 1.

Табела 16 - Table 16

Расподела бракова према месту рођења супружника и десенијама у
Мојдожу

Distribution of marriages according birthplace of married and decades
in Mojdežvina

Десенија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	2	100,00	-	-	-	-	-	-	2	0
1860-1869	11	73,33	1	6,67	1	6,67	2	13,33	15	0,5834
1870-1879	21	63,64	12	36,36	-	-	-	-	33	0
1880-1889	11	42,31	13	50,00	2	7,69	-	-	26	-1
1890-1899	19	50,00	19	50,00	-	-	-	-	38	0
1900-1909	12	32,43	18	48,65	5	13,51	2	5,41	37	-0,5646
1910-1919	11	42,31	11	42,30	3	11,54	1	3,85	26	-0,3928
1920-1929	12	27,28	28	63,63	2	4,54	7	4,55	44	-0,5715
1930-1939	12	26,09	17	36,96	6	13,04	11	23,91	46	-0,0298
1940-1949	3	15,00	9	45,00	3	15,00	5	25,00	20	-1,8000
1950-1959	10	58,82	3	17,65	4	23,53	-	-	17	-0,2143
1960-1969	6	22,22	17	62,96	2	7,41	2	7,41	27	-0,6875
1970-1979	3	9,68	21	67,74	4	12,90	3	9,68	31	-1,5807
1980-1989	-	-	22	91,67	-	-	2	8,33	24	0
Свега Total	133	34,46	191	49,48	32	8,29	30	7,77	386	-0,2074

Мојдеж има 386 склопљених бракова (види табелу 16) и од тога броја највише оних када је само младожења рођен у месту (49,48%), а најмање када су оба младенца рођена даље од овог места (7,77%). Завичајних бракова је било нешто више од трећине укупног броја (34,46 %) и много мање је било када је само млада рођена у месту (8,29 %). У првој десенији прошлог столећа било је само 2 завичајна брака (100 %) а у последњем периоду овога столећа није закључен ниједан такав брак. У више десенија није склопљен ниједан брак када су оба младенца са стране. Највећи проценат венчавања младожења рођених у месту, а који су доводили невесте са стране био је у последњој десенији овог столећа (91,67 %).

Индекс хомогамије према периодима варира и у три десеније достиже вредност јединице. За целу популацију та вредност је - 0,2074. Према томе популација је отворена и панмиксична, али не потпуно. Чешће се склапају бракови између младенца када је само један рођен у месту, а други то није, него што би то било на основу случајности.

Табела 17 - Table 17

Расподела бракова према месту рођења супружника и десенијама у Ратишевини

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Ratiševina

Десенија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	-	-	2	100,00	-	-	-	-	2	0
1860-1869	-	-	9	81,82	2	18,18	-	-	11	-4,5005
1870-1879	-	-	5	100,00	-	-	-	-	5	0
1880-1889	6	35,29	10	58,83	-	-	1	5,88	17	1
1890-1899	3	33,33	5	55,55	1	11,12	-	-	9	-1,2502
1900-1909	4	44,44	4	44,44	1	11,12	-	-	9	-0,8002
1910-1919	1	20,00	3	60,00	1	20,00	-	-	5	-1,5000
1920-1929	4	25,00	11	68,75	1	6,25	-	-	16	-2,2000
1930-1939	5	31,25	10	62,65	1	6,25	-	-	16	-1,6667
1940-1949	-	-	2	100,00	-	-	-	-	2	0
1950-1959	-	-	8	80,00	1	10,00	1	10,00	10	4
1960-1969	2	18,18	8	72,72	1	9,10	-	-	11	-2,6670
1970-1979	-	-	2	100,00	-	-	-	-	2	0
1980-1989	-	-	1	25,00	-	-	3	75,00	4	0
Свега Total	25	21,01	80	67,23	9	7,56	5	4,20	119	-1,2500

У Ратишевини је било склопљено само 119 бракова (види табелу 17). Највише је било бракова када је младожења родом из места (67,23 %), а када је млада рођена у месту неупоредиво мања (7,56 %). Завичајних бракова је било нешто више од петине укупног броја бракова (21,01), а изузетно мало младенца са стране (4,20 %). У свим комбинацијама осим најбројније, у многим десенијама није склопљен ниједан брак, а то је најизраженије у комбинацији када ниједан од младенца нису рођени у месту испитивања.

Индекс хомогамије за целу популацију износи - 1,2500 и указује на ендогамну популацију. Вредности према десенијама су врло различити и налазе се између 0 и-4,5005. Негативне вредности показују да се два фенотипа чешће укрштају, него што би то било на бази случајности.

Табела 18 - Table 18

Расподела бракова према месту рођења супружника и десетијама у Сушћепану

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Sušćepan

Десетија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	-	-	1	100,00	-	-	-	-	1	0
1860-1869	-	-	4	80,00	1	20,00	-	-	5	-4
1870-1879	4	50,00	3	37,50	1	12,50	-	-	8	-0,6000
1880-1889	-	-	5	100,00	-	-	-	-	5	0
1890-1899	1	16,67	4	66,66	1	16,67	-	-	6	-2,0003
1900-1909	2	22,22	6	66,66	1	11,12	-	-	9	-0,3637
1910-1919	1	33,33	2	66,67	-	-	-	-	3	0
1920-1929	1	10,00	6	60,00	3	30,00	-	-	10	-1,5000
1930-1939	1	25,00	1	25,00	2	50,00	-	-	4	-0,3334
1940-1949	1	20,00	2	40,00	2	40,00	-	-	5	-0,6667
1950-1959	2	28,57	4	57,14	-	-	1	14,29	7	-1
1960-1969	-	-	5	71,43	1	14,29	1	14,28	7	-2,5002
1970-1979	-	-	5	55,56	1	11,11	3	33,33	9	-1,2902
1980-1989	-	-	2	33,33	-	-	4	66,67	6	0
Свега Total	13	15,29	50	58,83	13	15,29	9	10,29	85	-0,8696

Из табеле 18 се види да је Сушћепан место са најмањим бројем венчања (85). Најчешћи су били они бракови када је младожења био рођен у месту (58,83 %). Са 15,29 % било је не само завичајних, него и оних бракова када је само млада рођена у месту. Најређа су била венчања када су оба супружника дошла са стране (10,29 %) и таквих бракова је било тек после десетије II светског рата. Завичајних бракова није било у прве две десетије, од 1880-1889. и у последње три десетије овог столећа. Завичајних бракова није било у прве две десетије, од 1880-1889. и у последње три десетије овог столећа. У неколико десетија нису се венчавале младе рођене у месту са младожењама који то нису били.

Индекс хомогамије у овој популацији је - 0,8696, а према десетијама ова вредност је између 0 и 1-4. Популација је панмиксична и отворена, али не потпуно. Негативне вредности показују да се чешће склапају бракови супружника када је један рођен у месту, а други са стране, него што би то било на основу случајности.

Табела 19 - Table 19

Расподела бракова према месту рођења супружника и десенијама у Сасовићима и Жлијебима

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in Sasovići and Žlijebi

Десенија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	28	70,00	5	12,50	1	2,50	6	15,00	40	-0,8029
1860-1869	10	40,00	6	24,00	6	24,00	3	12,00	25	0,0417
1870-1879	16	37,21	12	27,91	7	16,28	8	18,60	43	0,1275
1880-1889	18	51,43	10	28,57	5	14,29	2	5,71	35	-0,0869
1890-1899	7	21,21	4	12,12	15	45,45	7	21,22	33	-0,0227
1900-1909	6	19,35	7	22,58	15	48,39	3	9,69	31	-0,2301
1910-1919	4	12,12	14	42,42	12	36,36	3	9,10	33	-0,6500
1920-1929	13	24,08	22	40,74	8	14,81	11	20,37	54	-0,0827
1930-1939	6	20,00	14	46,67	4	13,33	6	20,00	30	-0,2000
1940-1949	7	31,82	11	50,00	2	9,09	2	9,09	22	-0,2223
1950-1959	-	-	23	82,14	5	17,86	-	-	28	-4,5997
1960-1969	2	14,29	8	57,14	1	7,14	3	21,43	14	-1
1970-1979	-	-	12	66,67	6	33,33	-	-	18	-2
1980-1989	-	-	3	60,00	2	40,00	-	-	5	-1,5000
Свега Total	117	28,47	151	36,74	89	21,65	54	13,14	411	-0,241

У месту Сасовићи-Жлијеби (види табелу 19) од 411 бракова је било највише када је само младожења рођен у месту (36,74 %). Завичајних венчања је било 28,47 % и најмање је било бракова када су оба супружника рођена изван свога места (13,14 %). У периоду од 1950-1959. и последње две десеније није било венчавања како између младенца родом из места, тако и оних који то нису били.

Индекс хомогамије има вредност - 0,2417. Та вредност према десенијама од 1950-1989. се налази између -1 и -4,5997, што указује на ендогамност популације тога доба. Вредности индекса осталих десенија показује отвореност популације. Све те вредности упућују да је ова популација отворена и панмиксична и да се чешће укрштају два фенотипа, исто што би то могло бити на бази случајности.

Табела 20 - Table 20

Расподела бракова према месту рођења супружника и деценијама у
Мокринама

Distribution of marriages according birthplace of married and decades
in Mokrine

Деценија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	44	95,65	2	4,35	-	-	-	-	46	0
1860-1869	26	68,42	12	31,58	-	-	-	-	38	0
1870-1879	31	75,61	9	21,95	1	2,44	-	-	41	-0,2812
1880-1889	38	82,61	7	15,22	-	-	1	2,17	46	1
1890-1899	18	51,43	14	40,00	1	2,86	2	5,71	35	0,3860
1900-1909	22	53,66	18	43,90	1	2,44	-	-	41	-0,7825
1910-1919	11	40,74	16	59,26	-	-	-	-	27	0
1920-1929	11	29,73	23	62,16	3	8,11	-	-	37	-1,6429
1930-1939	11	23,41	2	4,25	4	8,51	30	63,83	47	-0,6314
1940-1949	8	19,51	6	14,63	3	7,32	24	58,54	41	0,5859
1950-1959	8	28,95	18	46,15	3	7,69	11	28,21	39	0,1643
1960-1969	7	17,95	18	46,15	3	7,69	11	28,21	39	0,1643
1980-1989	2	9,52	12	57,14	-	-	7	33,34	21	1
Свега Total	238	46,67	172	33,72	19	3,73	81	15,88	510	0,6229

Из табеле 20 се види да је у Мокринама од 510 бракова био висок проценат завичајних (46,67 %) и изузетно мало је било оних бракова када је само невеста рођена у месту (3,73 %). Када је младожења рођен у месту, а млада то није, таквих венчања је било 33,72 %, док је у комбинацији када су оба супружника рођена ван места било је 15,88 %. У више периода није било венчања када је младожења са стране или када су то оба младенца. Према деценијама завичајни бракови су били у сталном спадању (95,65 % - 4,35 %).

Индекс хомогамије у овој популацији износи 0,6229, што указује на отворену и паниксичну популацију. Вредности индекса према деценијама се налазе између 0 и 1,6429, што показује затвореност популације у неким периодима.

Табела 21 - Table 21

Расподела бракова према месту рођења супружника и деценијама на
Луштици

Distribution of marriages according birthplace of married and decades in
Luštica

Деценија Decades	СС		СМ		МС		ММ		Свега Total	I
	N	%	N	%	N	%	N	%		
1850-1859	52	86,67	1	1,67	2	3,33	5	8,33	60	0,6825
1860-1869	52	72,22	7	9,72	6	8,34	7	9,72	72	0,4270
1870-1879	55	67,90	23	16,05	10	12,35	3	3,70	81	0,0414
1880-1889	55	74,32	7	9,46	7	9,46	5	6,76	74	0,3038
1890-1899	50	68,49	10	13,70	10	13,70	3	4,11	73	0,0641
1900-1909	53	82,81	5	7,81	3	4,69	3	4,69	64	0,4286
1910-1919	20	42,55	11	23,40	12	25,53	4	8,52	47	-0,1010
1920-1929	41	52,56	13	16,67	11	14,10	13	16,67	78	0,312
1930-1939	22	56,41	8	20,51	1	2,57	8	20,51	39	0,8116
1940-1949	28	50,91	20	36,36	6	10,91	1	1,82	55	-0,3866
1950-1959	23	31,95	34	47,23	12	16,66	3	4,16	72	-0,6450
1960-1969	8	25,81	20	64,52	2	6,45	1	3,22	31	-1,0665
1970-1979	4	9,52	17	40,48	2	4,7619	45,24	42		0,03334
1980-1989	-	-	3	25,00	-	-	9	75,00	12	0
Свега Total	463	57,87	169	21,13	84	10,50	84	10,50	800	0,2688

На полуострву Луштици (види табелу 21) је било 800 закључених бракова. Више од половине је било завичајних бракова (57,87 %) и много мање када је младожења ту рођен, а млада је са стране (21,13 %). Бракова у којима је младожења са стране, а млада то није, као и у којима ниједно од младенца није родом са Луштице било је са истим процентом (10,50 %). Само у последњој деценији овог столећа није било ниједно венчање како између завичајних супружника, тако и оних када је само млада родом са полуострва. Број завичајних бракова са деценијама је стално опадао без неких правилности и те вредности се налазе између 87,67 % и 9,52 %. Уочљиво је да су младенци са стране у последњој деценији имали 75 % венчања.

Индекс хомогамије за целу популацију је 0,2688, што показује да је популација отворена и панмиксична. Овај индекс је достигао вредност јединице само у периоду 1960-1969 (-1,0665). Најближа

вредност индекса хомогамије је у периоду 1930-1939 (0,8116). Негативне вредности индекса у четири деценије показују да је у овом столећу у то време било чешће склапање бракова између супружника када је један рођен у месту, а други то није.

Резултати овог испитивања упоређени са резултатима поменутих аутора из Војводине показују сличности у томе да се бројност завичајних бракова са деценијама смањивала у корист бракова када су оба младенца рођена даље од испитиваног места. Ово је нарочито изражено после II светског рата, као и да је све више венчачња када је само један од супружника рођен у месту.

Уочавају се разлике у вредностима индекса хомогамије. У општини Херцег-Нови популације су најчешће отворене и панмиксичне, изузев популације у Ратишевини која је затворена, док су у војвођанским местима у више случајева типично панмиксичне и потпуно отворене популације.

ЗАКЉУЧАК

На основу резултата о структури популације при склапању бракова у овом раду, сматрамо да се могу извући следећи закључци.

1. У општини Херцег-Нови у току 140 година од укупног броја (13737) највише је склоњено бракова у граду (34,02 %).

2. У целој популацији је највише бракова када ниједан од младенца није рођен у испитиваном месту (36,24 %) и најмање је када је само млада завичајна, а младожења то није (13,54 %). Вредност индекса хомогамије износи 0,2680 и указује да је ова популација отворена и панмиксична.

3. У Херцег-Новом веома је мало завичајних бракова (5,16 %) и највише су се венчавали супружници који су дошли из других места (64,54 %). Индекс хомогамије има вредности 0,0633 и подаци према деценијама указују да је градска популација потпуно отворена и типично панмиксична.

4. Завичајних бракова је највише у Ублима (73,66%), бракова када је младожења рођен у месту, а млада то није, највећи број је био у Ратишевини (67,23 %). У комбинацији када је млада завичајна, а младожења је са стране најчешће су се венчавали у селу Сасовићи-Жлијеби и највише је склоњено бракова када су оба супружника дошла са стране у Херцег-Новом (64,54) и у Кумбору (41,62 %).

5. Типичну панмиксију има већина места у општини и све популације су отворене изузев у Ратишевини, јер индекс хомогамије има вредност- 1,2500.

Прилог 1

Расподела бракова према месту рођења младенца и индекс
хомогамије према LEPAGE Y (1979)

Distribution of marriages according birthplace of married and index of
homogamy to LEPAGE Y (1979)

Комбинације бракова - Combinations of marriages

СС = Оба Супружника рођена у месту
The both married born in place

СМ = Младожења рођен у месту а млада са стране
The bridegroom born in place and the bride outside

МС = Младожења са стране а млада из места
The bridegroom outside and the bride from place

ММ = Оба супружника са стране
The both married born out side

Формула индекса хомогамије (I) - formula index of homogamy (I)

$$I = \frac{n}{h} = \frac{p}{p}$$

Faktori - Factores

$$n = SS$$

$$h = SS + MS$$

N = укупан број бракова - total

$$p = \frac{SS + SM}{N}$$

ЛИТЕРАТУРА

1. БАНОВИЋ Б. (1981): Неке демографске карактеристике сеоског становништва јужне Бачке, Зб. Мат. срп. за друштв. науке, св. 71, стр. 67-88, Нови Сад.
2. ЦЕКУШ Г. и ЧЕКАЊ К. (1993): Неке антрополошке карактеристике бракова у северној Бачкој, Гласник АДЈ, 29, стр. 45-53, Београд.
3. ГАВРИЛОВИЋ Ж. (1993): Промена структуре популације у Ђурђеву у XIX веку, Гласник АДЈ, 29, стр. 23-31, Београд.
4. ГАВРИЛОВИЋ Ж. (1993): Структура популације становништва Ђурђева у току XX столећа, Гласник АДЈ, 29, стр. 33-43, Београд.
5. ГАВРИЛОВИЋ Ж. (1994): Структура популације становништва Шајкашке у другој половини XIX века, Зб. Мат. срп. за друштв. науке, 96, стр. 229-246, Нови Сад.
6. ГАВРИЛОВИЋ Ж. (1995): Промена структуре популације у Цардинаовцима у току овог столећа, Зб. Мат. срп. за друштв. науке, 98, стр. 125-138, Нови Сад.
7. ГАВРИЛОВИЋ Ж. (1995): Промене структуре популације становника Ковиља у току последњих 100 година, Прил. из истор. антроп., Посебно издање, св. 12, стр. 51-70, Београд.
8. ГАВРИЛОВИЋ Ж. (1995): Промене структуре популације становништва у Вилову у току овог столећа, Зб. Мат. срп. за друштв. науке, 99, стр. 111-125, Нови Сад.
9. ГАВРИЛОВИЋ Ж. (1995): Промена структуре популације становништва у Шајкашу током овог столећа, Гласник АДЈ, 31, стр. 53-70, Београд.
10. ГАВРИЛОВИЋ Ж. (1996/7): Промене структуре популације у Гудурици у овом веку, Etnoant, рг. 11/12, стр. 127-138, Београд.
11. ХАЛИЛОВИЋ Е. и ГАВРИЛОВИЋ Ж. (1991): Структура популације при склапању бракова у Госпођинцима у раздобљу 1900-1979. године, Свеске Мат. срп., 19, Нови Сад.
12. КУЈОВИЋ С. (1982): Фреквенција бракова и године супружника при склапању бракова између 1950-1979. године у Срем. Карловцима, Зб. Мат. српс. за друштв. науке, св. 72, стр. 103-112, Нови Сад.
13. LEPAGE Y. (1979): Molibité préruptale et homogamie, Bull. soc. гоу. Belge Anthrop. préhist., 90, str. 135-139, Bruxelles.

Radoslavka M. RADOJEVIĆ

SUMMARY

The author studied the structure of the population and from the collection of the data in the period 1850 to 1989, registered 13,737 marriages. The greatest percent was in the town (34,02%). The Lepage Y. method was used for distribution of marriages according to the birth place of the spouses and index of homogamy. In most of the cases marriages were between spouses who both were not born in the examined place (36,24% of the studied cases). The smallest number of marriages was with the bride from the place, and the bridegroom that was not (13,54%). The number of marriages where both spouses were born in the same place was 23,62 %. The marriages in which the bridegroom was born in one place, and the bride was from another settlement appeared with the percentage of 26,60. In the largest number of marriages the married couples from the same place were recorded in the village Ubli. The largest percent of marriages where only the bridegroom was born in the examined place was recorded in the village Ratiševina. In the case when the bride was born in the place, and the bridegroom was from another settlement, the greatest number of marriages was in the settlement Sasovici-Žlijebi. The most frequent marriages with both spouses born outside were recorded in the town Herceg-Novi and village of Kumbor. The homogamy index of the population in commune Herceg-Novi equals 0,2680, which indicates open and panmixia type population. In all examined places was open population except in Ratiševina, since the index of homogamy amounts - 1,2500. This index is negative which means that linking of two phenotypes is more usual than it could be supposed on the basis of coincidence.

(Prevod autora)